

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет

Кафедра логіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету

Дмитро НЕЛПА

« 31 » 2021 року

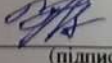
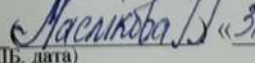
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„СУЧАСНА ЛОГІКА”

для студентів філософського факультету

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	031 Релігієзнавство
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Релігієзнавство
спеціалізація	-
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання денна
Семестр 2
Навчальний рік 2021/2022
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: Колотілова Наталія Андріївна, д.філос.н., доцент кафедри логіки
Демірська Інна Олександрівна к. філос.н., доцент кафедри логіки

Пролонговано: на 2022/2023 н.р.   « 31 » 2022р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. () «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники: Колотілова Наталія Андріївна, д.філос.н., доцент кафедри логіки
Демірська Інна Олександрівна к. філос.н., доцент кафедри логіки

Затверджено

« 27 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри логіки

 (Ірина ХОМЕНКО)

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії

 (Ірина МАСЛІКОВА)

« 31 » серпня 2021 року

Прийнято на 2022-2023 н.р. Пр. № 2 від 31.08.2022р.
Маслікова Т.Т.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань з сучасної логіки через вивчення головних теорій класичної та неklasичної логіки.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** предмет та метод логіки; основні етапи розвитку логічного знання; основи логіко-семіотичного аналізу мови; табличне визначення логічних сполучників; основні формально-логічні закони; види міркувань.
2. **Вміти** виявляти логічну форму міркування за допомоги методу формалізації; будувати міркування відповідно до законів і правил логіки; знаходити помилки в текстах, пов'язаних з їхнім порушенням.
3. **Володіти елементарними навичками** роботи з фаховою літературою.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Сучасна логіка» знайомить студентів з періодами розвитку сучасної логіки, характерними ознаками класичної та неklasичної логіки, специфікою побудови логічних теорій на семантичному та синтаксичному рівнях. Розглядаються мови класичної логіки висловлювань, класичної логіки предикатів, модальної логіки. З'ясовуються семантичні методи класичної пропозиційної логіки (таблиці істинності, аналітичні таблиці), синтаксичні побудови класичної пропозиційної логіки (аксіоматичне числення, натуральне числення). Визначається семантична побудова класичної логіки предикатів, тризначної та чотиризначної логік Я.Лукаsevича, алетичної модальної логіки. Розглядається специфіка практичних міркувань.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасну логіку через вивчення головних теорій класичної та неklasичної логіки.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність проведення дослідження на належному рівні.

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК 10. Здатність виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і їх застосування при аналізі актуальних суспільних проблем.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсото к у підсумк овій оцінці з дисципл іни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Періоди розвитку сучасної логіки, характерні ознаки класичної логіки, способи побудови неklasичних логічних систем	Лекція, семінар, самостійна робота № 1	Усна відповідь, контрольна робота, самостійна	10

			робота № 1, іспит	
1.2	мови класичної пропозиційної логіки, логіки предикатів, алетичної логіки	Лекція, семінар	Усна відповідь, контрольна робота, іспит	10
1.3	семантичні побудови класичної пропозиційної логіки, логіки предикатів, тризначної та чотиризначної логіки Я.Лукаевича, алетичної логіки	Лекція, семінар	Усна відповідь, контрольна робота, іспит	10
1.4	синтаксичні побудови класичної пропозиційної логіки	Лекція, семінар	Усна відповідь, контрольна робота, іспит	5
1.5	закони класичної пропозиційної логіки та логіки предикатів	Самостійна робота № 2-3	Самостійна робота № 2-3	5
	Вміти:			
2.1	формалізувати висловлювання засобами мови класичної пропозиційної логіки, логіки предикатів, алетичної логіки	Лекція, семінар	Вправи, контрольна робота, іспит	10
2.2	перевіряти, чи є формула логічним законом класичної пропозиційної логіки, логіки предикатів, тризначної та чотиризначної логіки Я.Лукаевича, алетичної логіки	Лекція, семінар	Вправи, контрольна робота, іспит	10
2.3	виявляти логічні відношення між висловлюваннями (формулами)	Лекція, семінар	Вправи	5
2.4	перевіряти правильність міркувань засобами пропозиційної логіки та логіки предикатів	Лекція, семінар	Вправи, контрольна робота, іспит	10
	Комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання	Семінар	Усна відповідь	5
3.2	грамотно презентувати свою позицію стосовно обговорюваної теми	Семінар	Усна відповідь, вправи	5
3.3	брати участь у фахових дискусіях у процесі аудиторної роботи	Семінар	Усна відповідь	5
	Автономність та відповідальність			
4.1	приймати самостійні рішення щодо вибору способів формалізації висловлювань	Семінар	Контрольна робота	5
4.2	приймати самостійні рішення щодо вибору способів аналізу міркувань	Семінар	Контрольна робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
Програмні результати навчання														
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати мови для ефективної міжкультурної комунікації.		+				+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 4. Організувати процес навчання і самоосвіти.	+		+	+	+	+	+	+	+				+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1–1.5), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1–2.4); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

- 1. Усна відповідь:** РН 1.1-1.4, 3.1-3.3 – 6/ 10 балів.
- 2. Вправи:** РН 2.1-2.5, 3.2 – 10/ 20 балів.
- 3. Самостійна робота № 1 (конспект навчального матеріалу):** РН 1.2 – 2/ 4 бали.
- 4. Самостійна робота № 2 (конспект першоджерела):** РН 1.5 – 4/ 6 балів.
- 5. Контрольна робота:** РН 1.2-1.3 – 14/ 20 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (вправи, усні відповіді, контрольні роботи) та за самостійні роботи (конспекти). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 60 балів
- в мінімальному вимірі 36 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати розглянуті на семінарі практичні завдання у письмовій формі.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту:

Іспит у письмовій формі – РН 1.1-1.4, 2.1-2.2, 2.4 – 24 / 40 балів

Екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з теоретичного блоку та практичного завдання, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за іспит.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 балів	Max – 80 балів
Аудиторна робота:			
Усна відповідь	Семінари протягом семестру	«1» x 6 = 6	«2» x 5 = 10
Вправи	Семінари протягом семестру	«1» x 10 = 10	«2» x 10 = 20
Самостійна робота:			
Самостійна робота № 1	Березень-квітень	«2» x 1 = 2	«4» x 1 = 4
Самостійна робота № 2	Травень	«4» x 1 = 4	«6» x 1 = 6
Контрольна робота	До тем 1-6	«14» x 1 = 14	«20» x 1 = 20
Загальна семестрова оцінка		36	60
Оцінка на іспиті		24	40
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна відповідь:

2 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом;

1 бал – студент поверхово володіє навчальним матеріалом.

Вправи:

2 бали – студент правильно виконує практичні завдання;

1 бал – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, виконання практичних завдань може містити несуттєві неточності.

Контрольна робота:

20-17 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, демонструє ґрунтовні знання при виконанні практичних завдань;

16-14 балів – в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить несуттєві неточності;

13-0 балів – фрагментарно та поверхово володіє навчальним матеріалом, має суттєві помилки у виконанні практичних завдань.

2. Самостійна робота:

Самостійна робота № 1 (конспект навчального матеріалу):

4 бали – студент опрацював матеріал у повному обсязі;

2 бали – студент законспектував матеріал фрагментарно.

Самостійна робота № 2 (конспект періоджерела):

6 балів – студент опрацював необхідний текст у повному обсязі;

4 бали – студент законспектував необхідний текст фрагментарно.

3. Екзаменаційна робота:

Теоретичний блок містить 5 запитань з варіантами відповідей. Максимальна оцінка за кожне запитання – 4 бали.

Практичне завдання:

20-18 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, демонструє ґрунтовні знання при виконанні практичного завдання;

17-15 балів – в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить несуттєві неточності;

14-12 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить суттєві неточності;

11-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, має суттєві помилки в роботі.

7.3. Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лек.	Сем.	Сам. роб.
<i>Частина 1. Класична логіка</i>				
1.	Тема 1. Загальна характеристика сучасної логіки	2	4	
2.	Тема 2. Логіка висловлювань: семантична побудова	8	8	15
3.	Тема 3. Логіка висловлювань: синтаксична побудова	4	4	
4.	Тема 4. Класична логіка предикатів	4	4	15
<i>Частина 2. Некласична логіка</i>				
5.	Тема 4. Багатозначна логіка	4	4	30
6.	Тема 5. Модальна логіка	6	6	
7.	Контрольна робота	2		
	Всього	30	30	60

Загальний обсяг – 120 год., у тому числі:

Лекцій – **30 год.,**

Семінарських занять – **30 год.,**

Самостійна робота – **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексюк І.А. Логіка. – К., 2017.
2. Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна). – К., 2008.
3. Конверський А.Є. Сучасна логіка (класична та некласична). 2-ге вид. перероб. та доп. – К., 2017.
4. Хоменко І.В. Логіка – юристам. – К., 1997.

Додаткова:

1. Бочаров В.А., Маркин В.И. Введение в логику. – М., 2008.
2. Брюшинкин В.Н. Логика, мышление, информация. – Л., 1988.
3. Войшвилло Е.К. Символическая логика (классическая и релевантная). – М., 1989.
4. Бригт Г.Х. фон. Логика и философия в XX веке. // Вопросы философии. – 1992. - № 8. – С.80-91.
5. Гильберт Д., Аккерман В. Основы теоретической логики. – М., 1947.
6. Ишмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. – К., 1997.
7. Клини С. Математическая логика. – М., 1973.
8. Колотилова Н.А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку. – К., 2019.
9. Логический подход к искусственному интеллекту: от классической логики к логическому программированию. – М., 1990.
10. Лукасевич Я. Аристотелевская силлогистика с точки зрения современной формальной логики. – М., 1959.
11. Математическая теория логического вывода. – М., 1967.
12. Символическая логика. – СПб., 2005.
13. Слупецкий Е., Борковский Л. Элементы математической логики и теория множеств. – М., 1965.
14. Смирнов В.А. Теория логического вывода. – М., 1999.
15. Смирнова Е.Д. Логика и философия. – М., 1996.
16. Фейс Р. Модальная логика. – М., 1974.
17. Хинтиikka Я. Логико-эпистемологические исследования. – М., 1980.
18. Хоменко І.В. Логіка. – К., 2007.
19. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. – К., 1996.
20. Щербина О.Ю. Філософія логіки, філософська логіка, аргументація // Філософська думка, 2013, № 5. – С.102-111.
21. Garson J. (2018). Modal Logic // <https://plato.stanford.edu/entries/logic-modal/>
22. Gottwald S. (2015). Many-Valued Logic // <https://plato.stanford.edu/entries/logic-manyvalued/>
23. Plato J. von (2014). The Development of Proof Theory // <https://plato.stanford.edu/entries/proof-theory-development/>
24. Portoraro F. (2019). Automated Reasoning // <https://plato.stanford.edu/entries/reasoning-automated/>
25. Shapiro S. (2018). Classical Logic // <http://plato.stanford.edu/entries/logic-classical/>